

De Minister van Justitie en Veiligheid
De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Nader rapport voortduringswet staatsnoodrecht

Datum
13 april 2022

Ons kenmerk
3965046

Bijlagen
3

1. Aanleiding

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft advies uitgebracht over de voortduringswet bij de inwerkingstelling van de artikelen 2c en 4 van de Wet verplaatsing bevolking. Het wetsvoorstel en het nader rapport zijn gereed voor indiening bij de Tweede Kamer.

De VKC JenV heeft inmiddels verzocht om de voortduringswet uiterlijk woensdag 20 april te ontvangen (bijlage 5). Om dat te halen, dient het wetsvoorstel op dinsdagochtend 19 april aan het Kabinet van de Koning te worden gezonden en door u te zijn ondertekend.

2. Geadviseerde besluiten

Instemmen met:

- het indienen van de voortduringswet met bijbehorende memorie van toelichting en het nader rapport (bijlagen 1 t/m 3) bij de Tweede Kamer, en
- het ondertekenen van het nader rapport en de memorie van toelichting (door MJenV, mede namens de Minister-President).

In verband met de noodzakelijke spoed is het verzoek om bij eventuele vragen deze z.s.m. kenbaar te maken.

3. Kernpunten

De Raad van State heeft op 13 april jl. advies uitgebracht: dictum B. De VKC heeft gevraagd om het voorstel binnen één week na ontvangst van het advies in te dienen. Daaraan wordt voldaan als het wetsvoorstel zo snel mogelijk na het Paasweekend wordt ingediend. Met AZ is afgestemd dat de ondertekening en indiening mede namens de Minister-President geschiedt (die immers eerste ondertekenaar van het wetsvoorstel is).

4. Toelichting

Het advies heeft een licht dictum (B). Dat betekent dat de Afdeling geen principiële bezwaren heeft tegen het voorstel. Wel adviseert zij een aantal punten nader toe te lichten of te wijzigen.

4.1 Verwerking advies Afdeling

In het advies vraagt de Afdeling nader toe te lichten waarom de bij het COA belegde taak voor ontheemden uit Oekraïne thans aan de burgermeesters wordt toegekend (onderdeel 1 van het advies). In reactie hierop is de aard en omvang van de toestroom van ontheemden uit Oekraïne nader gekwantificeerd. Ook is toegelicht dat is bezien of het COA in deze opvang kon voorzien, maar dat het COA als gevolg van de huidige instroom, bezetting, en uitstroom al geruime tijd met een landelijk tekort aan opvangplekken kampt en daardoor niet in de positie

verkeert om daarnaast ook nog in de opvang van vele duizenden ontheemden uit Oekraïne te voorzien.

Op de vraag van de Afdeling wanneer toepasselijkheid van de Wvb niet meer aan de orde is, is geantwoord dat het staatsnoodrecht wordt beëindigd zodra blijvend op een verantwoorde wijze middels de reguliere (niet noodrechtelijke) wettelijke structuren weer in alle benodigde opvang is voorzien. In dat verband wordt door DG OEK gewerkt aan een landelijk gecoördineerd opvangstelsel voor ontheemden uit Oekraïne. Op dit moment is niet duidelijk op welke termijn dit in werking kan treden. Het kabinet spant zich ervoor in om dit op zo kortst mogelijke termijn te realiseren.

De Afdeling merkt verder op dat zij de toepassing van de Wvb in deze situatie plausibel vindt, maar vraagt dit toch nader te motiveren. Toegelicht is dat de wetgever er in 1952 expliciet op heeft gewezen dat het ook mogelijk is gebruik te maken van de Wvb in geval van spontane volksverplaatsingen, die niet het gevolg zijn van een last daartoe, zoals bij een grote instroom van vluchtelingen. Deze situatie doet zich thans voor.

De Afdeling adviseert verder in de toelichting nader in te gaan op de (juridische) status van de door de minister vastgestelde regeling in het licht van de gehanteerde delegatiegrondslag, die louter spreekt over 'aanwijzingen en richtlijnen'. In reactie hierop is opgemerkt dat wat onder 'aanwijzingen en richtlijnen' moet worden verstaan, in de Wvb niet is omschreven. De regering deelt echter de visie van de Afdeling dat het niet wenselijk is om over de precieze reikwijdte van deze – uit 1952 daterende – grondslag onduidelijkheid te laten bestaan. Daarom wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt artikel 4, tweede lid, Wvb zodanig te wijzigen dat daarin is verduidelijkt dat hierin een grondslag is gelegen voor een ministeriële regeling. Het wetsvoorstel is daartoe aangepast. Dit betreft geen inhoudelijke wijziging, maar een verduidelijking om aan de vraag van de Afdeling (en de praktijk) tegemoet te komen.

De Afdeling adviseert ten slotte om de voorgestelde wijzigingen van de artikelen 12, 15 en 18 uit de voortduringswet te schrappen en deze te bewaren voor de voorgenomen modernisering van het staatsnoodrecht (onderdeel 4 van het advies). Dit advies is niet opgevolgd. Verduidelijkt is dat het schrappen van deze bepalingen onlosmakelijk is verbonden met de onderhavige activering van de noodwetgeving en niet louter is ingegeven door een wens de Wvb te moderniseren, zoals de Afdeling lijkt te veronderstellen. Het onverkort handhaven van deze bepalingen is immers geen mogelijkheid: dat betekent dat zij moeten worden uitgevoerd, terwijl evident is dat deze bepalingen uit 1952 anno 2022 niet langer uitvoerbaar zijn. Het is daarom passend dat deze noodzakelijke wijzigingen in de Wvb in de voortduringswet aan de Staten-Generaal worden voorgelegd.

4.2 Ontwikkelingen hiervoor

Op verzoek van de MCCb is begin maart in kaart gebracht welke mogelijkheden er zijn om, als dat noodzakelijk zou worden, het staatsnoodrecht in te zetten om de opvang van ontheemden uit Oekraïne lokaal, bij de burgemeesters, te beleggen.

In de nota van 21 maart 2022 bent u over de uitwerking daarvan geïnformeerd. Naar aanleiding van deze nota is een aantal keer mondeling overleg met u gevoerd over de omstandigheden die noodzakelijk zijn voor activatie van het staatsnoodrecht.

In de MCCb van 30 maart jl. is vastgesteld dat er inmiddels sprake is van buitengewone omstandigheden die nopen tot de inzet van het staatsnoodrecht, en dat het noodzakelijk is dat de artikelen 2c en 4 van de Wet verplaatsing bevolking

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
13 april 2022

Ons kenmerk
3965046

op 1 april 2022 in werking treden. Het daartoe opgestelde Kb is vervolgens op 1 april jl. bekendgemaakt en daarmee in werking getreden.

Bij nota van 31 maart 2022 is aan u een concept-voortduringswet aangeboden. Dit concept is besproken in de MR van 1 april. Daar is besloten om het wetsvoorstel direct na activatie van het staatsnoodrecht ter advisering aan de Raad van State te zenden.

4.3 Politieke en bestuurlijke context

Het indienen van een voortduringswet is een wettelijke verplichting die voortvloeit uit de activatie van het staatsnoodrecht op 1 april jl.

De VKC J&V heeft verzocht de voortduringswet binnen een week na ontvangst van het advies van de Raad van State aan de Kamer aan te bieden.

4.4 Communicatie

DCOM is op de hoogte.

4.5 Afstemming

De stukken zijn afgestemd met DGM, DGPenV, NCTV, BZK en AZ.

4.6 Bijlagen (5)

1. Gewijzigd wetsvoorstel;
2. Gewijzigde toelichting;
3. Nader rapport;
4. Advies Raad van State;
5. Verzoek VKC spoedige indiening.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

-

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
13 april 2022

Ons kenmerk
3965046